دوای دەساڵ لە کارەساتی جینۆسایدی یەزیدیەکان.. عوسمانی حاجی مارف

لەنێو یەزیدیەکاندا زۆرجار ئەو دەستەواژەیە دەبیستیت: "شەنگال دوا قۆناغمانە؛ مانەوەمان بەم خاکەوە بەستراوەتەوە." ئەم خاڵە جوگرافیە، هەمیشە گرنگیەکی ستراتیژی هەبووە لە بوونیانەوە لە میزۆپۆتامیادا تا ئەمڕۆ. ئەم کەمینەیە لە یەزیدیەکان لە عێراقدا کە لە مێژوودا گۆشگیریان بەسەردا سەپێنراوە، هەربۆیە خۆشیان گۆشگیری و بەلایەنیان هەبژاردوە، بۆئەوەی خۆیان لەو کارەسات و پشێلکاریانە بپارێزن کە بەدرێژایی سەدەکان ڕوبەڕویان بۆتەوە. لە سەرەتای سەدەی بیستەمدا لە سەردەمی دەسەڵاتی عوسمانیدا تووشی جینۆساید بوون، جارێک بەهۆی بەرگریکردن لە ئەرمەنیەکان کە لە جینۆساید هەڵهاتبون لە تورکیا، زۆرجاریش بەهۆی بیروباوەڕی ئایینی جیاوازیانەوە. دوای کۆتایی عوسمانیەکان و هاتنی بەریتانیا، بارودۆخیان زۆر باشتر نەبوو، چونکە لە هەندێک ناوچەدا گرژیەکان بەردەوام بوو و قوربانیەکی زیاتریان دا.

لەگەڵ دامەزراندنی دەوڵەتی کۆماری عێراق، پەراوێزخستنی یەزیدیەکان بەردەوام بووە. لە سەردەمی بەعس شەنگال گەلانی دیمۆگرافیای گۆڕی بۆخۆیەوە بینی، بۆپێی دانیشتوانێکی لە گوندەکانیان گواستراونەتەوە بۆ ئەو کەمپە زۆرەملێیانەی کە سەرەتایترین خزمەتگوزاریان تێدانەبوو. دوای ڕووخانی ڕژێم لە ساڵی ٢٠٠٣ بارودۆخەکەیانی بۆ باشتر نەگۆڕی، دواتر جگە لە ئاستی هێڕشەکانی ٢٠١٤، داعش شەنگالی داگیرکرد بریندەکی قوورتری لەدەی یەزیدیەکاندا هێناوە.

٣ی ئاب ساڵەڕۆژی کەمەکوژی یەزیدیەکانە، کە لە ساڵی٢٠١٤دا دەستی پێکرد، بەهاستی زۆر ئەستەم وەسفی ئەو ئازارە گەورەیە بکرێت کەیەزیدیەکان تووشیان بوو. گەورەیی ئەو جینۆسایدە، نەک تەنیا لە ژمارەکانیدا، بەڵکو لە هەندە فرەیەکانیشدا دیارە. تاوانەکانی جینۆساید دژی یەزیدیەکان زۆرن و سەختن.

بۆپێی هێمای وتننامەی هێگریکردن و سزادانی تاوانی جینۆساید، کە لایەن کەمەنەی گشتی نەتەوە یەکگرتووەکانەوە پەسەندکراوە، جینۆساید واتە هەر یەکێک لەو پێنج کردەوەیەی کە بە مەبەستی "لەناوبردنی بە تەواوی یان بەشێکی، گروپێکی نەتەوەیی،هێگەزی،

ئایینی ئەنجامدراون، جا بەکوشتنی ئەندامانی گروپەکە بێت، یان بەدروستکردنی مەترسی جەستەیی یان گیانی بێت بەیان، یان بەئەنقەست خستنەووی گروپەکە بە بارودۆخی ژیانێک کە مەبەست لێی لەناوبردنی جەستەیی بێتواوی یان بەشکی بێت، یان سەپاندنی هەوشوەن بەئامانجی هەگریکردن لە لەدایکبونی منداڵ لە ناو گروپەکەدا، یان گواستنەوەی منداڵان بەزۆر لە گروپەکەوە بە گروپەکی تر". ئەوەی جێگای داخە لە دەسپێی یەزیدیەکاندا، ئەو پێنج کردەویەیان لەسەر جەبەجەکراوە وەک بەشگەی جینەسایدکردنیان خراوەتەروو.

ژمارەی یەزیدیەکان پێش جینەساید بە نزیکەی ٥٥٠ هەزار کەس مەزەندە دەکرێت کە زۆربەیان لە قەزای شەنگال لە عێراق نیشتەجێ بوون. کۆمەڵگا و هەکخراوە ناحکومی و ناوخۆییەکان کەی ژمارەی قوربانیان بە زیاتر لە پێنج هەزار کەس خەماندووە. هەشتا لانی کەم ٢٠٠ هەزار یەزیدی لە کەمپەکانی ئاوارە ناوخۆییەکان دەژین، لەسەدا ٢٥ی کەی گشتی یەزیدیەکان واتە ١٢٠ هەزار یەزیدی بەشێوەیەکی هەمیشەیی کۆچیان کردووە بە وەاتانی وەک ئوستراليا، ئەمریکا، کەندا و وەاتان لەیەکێتی ئەوروپا. شایانی باسە لەهەژی ٣ی ئابی٢٠١٤ کە یەکەم هەژی هەرشی داعش بوو بە سەر شەنگال،١٢٦٨ یەزیدی کوژران. بەهام تائێستا ئاماری کۆتایی ژمارەی ئەو کەسانەی کە لەکاتی کۆتنی شەنگالدا کوتوونەتە ژێر دەسەاتی ئەو هەکخراوەوە، سەرژمێری کۆتایی بە نەکراوە، بەوپێیەی هەشتا گەی بەکەمەە دەبینین کە ژمارەیەکی زۆریان تائێستا نەکراونەتەوە و هەنەدراونەتەوە.

داعش زیانی جەستەیی تۆندی بەسەر ٣٥٤٨ ژن و کچی ئەزیدی گەیاندووە، ئەوان تووشی هەفاندن و کێلەیی سێکسی لەهادەدەری تۆندوتیژی و کارکردنی زۆرەملە کراون. تائێستاش٢٦٠٠ ژن و منداڵ بە دیل گیراون لەوێشدا هەبەوی تۆندوتیژی سێکسی و ئەشکەنجە دەبنەوە. هەروەها کۆنترەەی لەدایکبوونیان دەکردن. جگە لە ٢٨٦٩ پیاوی یەزیدی هەفنەران و بەزۆر لە کەمەگاکەیان دوورخرانەوە بە ئەردوگا ئایدیەلۆژیکانی هەکخراوی داعش، هەروەها داعش ٦٨ شوێنی ئایینی یەزیدی وەرانکردووە.

بەگشتی مەزەندەی ئەوە دەکرێت کە زیاتر لە ١٠ هەزار یەزیدی کوژرابن، هەروەها جینەسایدکە بووە هەی ئاوارەبوونی زیاتر لە ٢٠٠ هەزار کەس لە شەنگالەوە بە ناوچەکانی دیکەی کوردستانی عێراق.

یەزیدیەکانی شەنگال هەست دەکەن شکستی گەورەیان هەناوە، جگە لەو جینەسایدەی کە لەلایەن هەکخراوی تیرەرستی داعشەوە بەرامبەریان ئەنجامدرا، ئەم ئەزموونە ترسناکە کاریگەری قوڵی لەسەر حاەتی دەرونی یەزیدیەکان بەجێهێشت، بەوپێیەی ئەوان شاهیدی فرامشی

پشتگوێخستنی گەورە بوون لەلایەن هەموو کەمێگەی نێودەوڵەتی و عێراقیەوە، کاتێک هووبووی چارنووسی خەیان بونەتوە لە ناوچەیەکدا کە دوژمن لە هەموو لایەکەوە گەمارۆیان دەدا، لایەنێک نەبوو بەر بەو کارەساتە بگرێت...!
لەسەر ئاستی نێودەوڵەتی، ئەمساڵ یەکەم دادگایکردن بۆ ئێندامانی داعش لە وڵاتانی وەک هەنگاری و سویدەدستپێدەکات، فەرەنسایش لە ساڵی٢٠٢٥ دا بەدواداچوونی بۆ دەکات، ئەمەش دەرفەت دەدات بەزگاربوانی یەزیدی کە لەبەردەم دادگا ئامادەبن بۆئەوەی شایەتحاڵی بدەن و باس لەوبکەن کە چۆن ژیاون، لەکاتێکدا لەلایەن هێزەکخراوەکەوە دەستبەسەرکراون. تائێستا لە ئەڵمانیا نە حوکم بەسەر ئێندامانی داعش و هاوسەرکانیاندا دەرچووە، هەروەها سێ کەسیش بە تاوانی جینۆساید دژی یەزیدیەکان سزادراون.
بەڵام تائێستا عێراق بە حکومەتی بەغدا و بە حکومەتی هەرێمەوە چوارچێوەیەکی یاساییان نییە بۆ دادگایکردنی ئێندامانی داعش بەتەمەتی جینۆساید. لەو چوارچێوەیەشدا نووسینگەی سەرۆک وەزیران، هێشنووسی یاسای سزادانی جینۆساید و تاوانەکانی جەنگ و تاوانەکانی دژ بە مرۆڤایەتی خستەتەروو، بەڵام هێشتا نەبووەتە یاسایەکی نیشتمانی. تائێستا تەنیا چەند دەسپێکی تایبەت بە تاوانەکانی تیرۆر گێشتووەتە دادگا، کە زۆربەی یەزیدی بێشداریان لەو دادگایکرنەدا نەکردوە و شایەتیان نەداوە. هاستە یاسای ژنانی زۆربەی یەزیدی دانی بە ئازارەکانی ئەو زۆربەیاندا ناو میکانیزمی یاسایی بۆ قەرەبووکردنەوەیان لەڕووی دارایی و ئەخلاقیەوە دانا، بەڵام هێشتا ئەو بڕگانە جێبەجێ نەکراون و پەموانیە جێبەجێش بکرێن!.
ماوەی حەوت ساڵە تیمی لێکۆڵینەوەی نەتەوەیەکگرتووەکان بۆ بەرەوپێشبردنی لێپرسینەوە لە تاوانەکانی داعش (یونیتاد)، لێگەڕێ هێزەکخراوە ناحکومیەکانی یەزیدی وەک"یەزدا"، هەوڵی کۆکردنەوەی بەڵگە و بەڵگەنامەکردنی ئیفادەی زۆربەران و شایەتحاڵەکانیان داوە. جگای سەرنجە کە بەی ئەو بەڵگانەی کە کۆکراونەوە زۆر گەورەیە، بەمجۆرە توانایەکی گەورە بە ناسینەوە و دەستگیرکردن و دادگایکردنی چەکدارانی هێزەکخراوەکە دەیانخستنەت، بەهەی بێشداریکردنیان لە کوشتن و ڕفاندن و کۆیلەکردنی یەزیدیەکان.
بەداخەوە لەدوای مانگی ئەیلولی ئەمساڵەوە ئەرکی تیمی لێکۆڵینەوەی یونیتاد نوە ناکرێتەوە، لە غیابی بودجەی پێویست بۆ دامەزراندنی ئەرشیفێکی کارگەی کە بە ئاسانی لەبەردەستی داواکاری گشتی و حکومەتکاندا بێت. ئەمەش هەوڵکان بۆ بەدەستهێنانی دادپەروەری خاو دەکاتەوە، بۆیە پێویستە کەمێگەی نێودەوڵەتی، پشتگیری لە

هاوڕێکانی داکۆکیکردن لەڕێکخراوە ناحکومیەکان و ڕزگاربوانی یەزیدی بکات، بە پاراستنی تەمارکی سەربڕخ و بەردەست کە بەگژی کوالیتی بەرز و پشتەاستکراوە لەخۆبگرێت.
ئاوەی کە ئاو ڕووداوانی لە عێراق و سوریا شاهیدیان بە دراوە، بەڵام ئەپڕاسیۆنە سەربازیەکانی تورکیا لە سوریا و تا ڕادەیەکی کەمتر لە عێراق، گرنگیدانیان بەم جینۆسایدە تەومژاوی کردووە.!
ئاوەدانکردنەوەی شەنگال و چەسپاندنی سەقامگیری و خۆشگوزەرانی تەیدا کارەکی نزیک لە مەحاڵ دەبێت، گەر دانیشتوانەکەی نوێنەرایەتی سیاسی و دەسەاتی بەیاردانیان نەبێت، بەیە داوای هەبژاردنی ناوخەیی ئازاد و نوێنەرایەتی پەویستیەکی بەپەلەیە.
ڕەکەوتنی گەاندنەوەی سەقامگیری و ئاسایکردنەوەی دۆخی قەزای شەنگال کە بەیاربوو ئیدارەی کاریگەرانەی ئەم هەرەمە کەشە لەسەرە، لەنەوان حکومەتی ناوەندی لە عێراق و حکومەتی هەرەمی کوردستان بەدەستبەهێنێت، بەڵام لە ئاستی پلاندانان و جێبەجێکردندا شکستی هێناوە.
ئەم دۆخە بووە هەی بەشایی دەسەات و هاتنی کەمەک گروپی چەکداری بەرفراوان بە درێژکردنەوەی نفوزی ئەمنی و ئیداری خەیان لە شەنگال. هاوکات تورکیا بەردەوامە لە بەردومانکردنی گوندەکانی یەزیدی بە بیانووی ئاوەی شوێنەکانی سەر بە پەکەکە دەکاتە ئامانج، هاوکات ئەرانیش بە پشتیوانیکردنی هێندەک لە گروپی چەکداری حەشدی شەعبیەوە دەستی بەسەر شەنگالدا تووندتر دەکاتەوە.
کەواتە ئەگەر حکومەتی عێراق بودجەیەکی پەویست بە ئاوەدانکردنەوە و ئەمنیەتی تەرخان نەکات، شەنگال بە کەمی ژەرخان و پەداویستیە سەرەتاییەکانی دەمێنێتەوە. لەگەڵ دیاریکردنی ڕۆژی٣١ی تەممووزی ڕابردووکە وەک وادەی داخستنی کەمپەکانە بە ئاوارەکانی ناوخە، ئاوەی پەشبینی دەکرێت هیچ ماەک نایەوێت بگەڕێتەوە، چونکە هیچ سەلامەتیەکیان بە دابین نەکراوە، لەبەر ڕەشنایی ئاو دۆخە نالەبار و بەیارانەدا، ئەگەری ئاوە زیاتر دەبێت کە یەزیدیەکان ناچاربن بە هەمیشە شەنگال و ڕۆژهەاتی ناوەاست بەجێبهێڵن.
یەزیدیەکان لە شەنگال بوونە گەورەترین قوربانی ململانێی سیاسی، لەبەرامبەریشدا هیچ قەدرزانینەک نیە و هەنگاوەکی جدیش نیە بە قەرەبوکردنەوە، جگە لەوەش هیچ گەرەنتیەک نیە کە کارەساتی لەوجۆرە دوبارە نەبێتەوە. گومانی تێدا نیە کە ئەم دۆخە درێژکراوەی ململانێیەکی بەرفراوانتری ناوچەیە، ململانێیەک کە دوای ئاو گەانکاریە گەورانی کە داعش لە عێراق و سووریادا هێنایە ئاراوە، چەیەکی زیاتر بوو.
یەزیدیەکان پەویستیان بە پشتیوانی بەردەوام و بەرزکردنەوەی ئاستی

ئاسایش هەیە بۆ ئەوەی دەنیابن لەوەی کە ئەم جۆرە کارەساتە نامرۆییانە لە داهاتوودا دووبارە نابنەوە. لەئێستاشدا بەرپرسیارێتیەکە دەکەوێتە ئەستۆی حکومەتی عێراق و حکومەتی هەرێم، بەتایبەتی لە بەرچاوە پێکهاتەی حکومەتی عێراق لە لایەنە تائیفیەکانی شیعە و سونە و هەزە میلیشیاکانیان و حەشدی شەعبی، نەک لەو باخەدانین پاریزگاری لە خەڵکی غەیری موسڵمان بکەن، بەڵکو لە ململانێی سیاسیدا دەبنە قوربانی، هەربۆیە هیچ گەرەنتیەک نیە کە بە جارێکی تر یەزیدیەکان لەسایەی حکومەتی ئێستای عێراقدا توشی کارەساتی تر نەبنەوە، ئەزمونی لایەنگانی حزبەکانی کوردایەتی و پێکهاتەی حکومەتی هەرێمیش شاراوە نیە، کە دیمان چەند قارەمانانە لە شەنگال یەزیدیەکانیان بەجێهێشت، لە هەمانکاتدا لە هەر سەودا و مامەڵەیەکی سیاسیدا شەرم نیە بڵیان کە بەهەرزان بیانفرۆشن.

ئەوەی جێگای داخە دوای دەساڵ لەو کارەساتە، دەخێکی وەهایان بە یەزیدیەکان فەراهەم نەهێناوە کە بڵێ ئارامی دانیشن و دەنیابن ئەو کارەساتە دووبارە نابێتەوە.

بە ئەم وتارە سود لەم سەرچاوانە وەرگیراوە

- الإيزيديون في سنجار: حين تتحكم السياسة في مصير الأقليات/ عزت نوح
- إبادة جماعية متعددة الأبعاد/ لين زوفيكيان

١٧ی تەممووز.. بەشی یەکەم.. ڕسووە بەختیار

-1-

گەمەی منداڵانی شەقامیش گەڵا بوو، ئەوان لەجیاتی تەپی پە، کەمە کەمە لەکەڵان و لا کەڵانەکاندا کەدەبوونەوە، بەدار و قایش تفەنگیان دروستکردبوو، لەناوەڕاستی شەقامەکەدا چەند بەردێکیان دانابوو، هەر کەس بەوەدا تێپەڕ بوایە وەک مەفرزەکانی حکومەتی

پشوو و پشمەرگە داوای هەویەیان لێدەکردن، یان ئەگەر هەر شتکیان پێ بوایە داوایان دەکرد، ئەو پیاو و ژنانەی بووەدا تێپەڕ دەبوون تەنیا پێدەکەنین و دەستیان بەسەر ئەو منداڵانەدا دەهێنا، لەکەڵ ئاندا پیر و گەنجەکان بەژن و پیاوەوە سەیری ئەو دیمەنەیان دەکرد و پێدەکەنین، یاخود منداڵان دەبوون بەدوو کەمەوە بەشکیان سووپا و ئۆیتریان پشمەرگە بوون، لەناکاوێکدا هەرشیان دەکرد سەر یەک دەبوایە هەزی پشمەرگە لەو یاریدا سەربکەوە، بەیە زەربەی منداڵەکان حەزیان دەکرد ببن بە پشمەرگە، هەرچەندێک بە رێکدەکەوتن، یاریەکە بەخشی کۆتایی دەهات، دایکان بەزەوە سەیری یاری منداڵەکانیان دەکرد.

لەو رۆژانە تا دەهات نیشتمانپەروەری و خۆشویستی بە نیشتمان لەدڵی هاووڵاتیاندا زیاتر دەبوو، لەگەڵ ئەوەی تا دەهات ژیان و گوزەرانی ماڵەهەژارەکان زەرتر زەحمەتر دەبوو، لەتەک ئەمشدا دزی و جەردەیی هەدی هەدی پەڕەی دەسەند، بەعسیش دەیویست بە دووبارە دەست بەسەر هەموو جومگەکانی فەرمانڕەوایی دابگرێتەوە، گەنجانی وەتیش لەبەر ئومێدیدا نەیان دەزانی چی بکەن، بەڵام بەشێک لەو گەنجانەی لەپشتردا ئەندامی ڕێکخستنی حزبە کوردییەکان بوون، هەردەم دەیانویست تۆڵە لەبەعس بکەنەوە و لەناکاوێکدا گوزرێک لەحکومەت و بەعس بدەن، لەو سەردەمدا هیچ یاسا و پاسا و ڕێسایەک بوونی نەبوو، هەر کەسێک لەسەر شەقام کلاشینکۆفکەی دەردەهێنا چەندین گوللە یان بەسەر شەقامکەوە دەنا یاخود گوللەی بەئاسمانەوە دەنا، ئەوانەی دوژمنکاریان هەبوو، هەل بوو تا تۆڵەی خەیان بکەنەوە، بەتایبەتی ئەو دوژمنکاریانەی چەندین ساڵ بوو چارەسەر نەکرابوو، یان کەسانی بکوژی پشتر موستەشار و جاش بوون، لەو کاتەدا ئەوانە تەنیا خەیان شاردبووە، بەڵام لەڕەو لەوە گوێبیستی ئەوە دەبووین بەهەی کەشەی عەشاریەوە کەسێک کوژراوە.

تا ئەو کاتەی بەتەواوی خۆک لەخەی بەزار بوو، کەچی پیاوانی رژێم دەیانویست هەڵێک وەربگرن تا وەک پشتر دەستاتیان بکوتێتەوە دەست، لەمباریەوە ماوەیەکی دوور و درێژ دەموو چیرۆکەکی کورت یان درێژ، یاخود نەقڵەتێک-کورتە ڕەمانێک لەبارەی ١٧ی تەممووز بنووسم، پرسیارم زەر لەهاوڕێکانم کرد، زەر بەکەمی ئەو رۆژیان لەبیر ماوە، هیچ کام لەحزبەکانیش خەی لێ نەکردەتە ساحێب، چونکە ئەو رۆژە گەنجانی شاری هەولێر دەتوانم بڵێم سەرتا سەد کەسێک دەبوو، لەسەرەتای شەقامی باتەوە و لەتەک قەڵا بەرەو پارزگا دەڕۆیشتن، هاواریان دەکرد بە دەرەوە بە دەرەوە حزبی بەعس بە دەرەوە، دواتر بووە خەپیشانداندانەکی زەر گەورە، هەر کەس لەلای خەیەوە هاواری دەکرد بە دەرەوە بە دەرەوە حزبی بەعس بە دەرەوە

هەرشکرایە سەر پارێزگا، لە پێش چاوانمە چەن بەعسییە کورد و عەرەبکان رایان دەکرد، هەتدەک لەو بەعسیانە تەقەیان دەکرد، نەمبینی کەس بریندار بێ، بەڵام تا دەهات دەنگی تەقە زیاتر دەبوو، دواتر هەزی پێشمەرگە، ئەو کات هەموو شتەک بەناوی بارەی کوردستانییەوە بوو، بەهانای خەپیشاندەرانەوە هاتن.
هەموو ئەوانەی داخ لەدە بوون لە بەعس، خەیان وا ئامادە کردبوو، ئەگەر بشکوژرێن هەر دەبە بەعسییەکان وەدەرنێن و چاوشکێنیان بکەن، چاوانی پە ئەسرینی دایکان لەم کاتەدا ناونیشانی هەرش و بەرخودان بوو، تا تەنەی هەموو دەپە فرمێسکێنان بکرێتەوە.
شەقامەکانی شار بەنی خوێنیان لەدەهات، وەک ئەو رۆژە بوو، کاتەک رژێمی بەعس گەیەوە شاری هەولێر بەهەموو زبروزەنگەکەوە کوتبووە قەناچەکردنی ئەو کەسانەی لەناو شار مابوونەوە، وەکخەم سیەم رۆژ دوای هاتنەوەی رژێمی بەعس گەیامەوە ناو شار، لەبەستەڵە هەدی هەدی، لەگەڵ خەزانەکی دیکە رێگەمان گرت تا بینەوە، لەتەک ئەوەی خەڵکەکی زۆر بەپە و بەهیلاکی و بە ئەتەمبەل دوای چەند رۆژەک گەیشتبوونە سنوور تا ئاودیووی ئیران ببن، لەیەکەم بازگە لەنزیک کارگەی جگەرەی هەولێر چەند سەربازەک و ئەفسەرەک وەستابوون، داوای هەویەیان لەکردین، دوای تەماشاکردنی هەویەکان، ئەفسەرەکە هەندەک جوێنی پەداین و گوتی: بڕۆن لێرە نەمێنن.
کاتەک بەشەقامەکاندا تێپەڕە دەبووین بەچاوانی خەت دەتبینی، تەرمەکان لەسەر شەقام بەگەنی بوو بوون، دەبوایە لووتی خەت بگری دەنا گەڕ دەبووی لەبڕۆن، ئەو ئەتەمبیلانەی تووشی هەرشی هیلەکۆپتەرەکان بوو بوون، لەهەموو لایەکەوە سووتابوون، دیار بوو چەندین تەرمیشی تیادایە، هەر چەنەک بێ، بەڵا کەنەکاندا دوای چەند سەعاتەک خەم گەیاندەوە ماڵ، بینیم، ماڵی ئەمەش بەتەواوی هاتوونەتەوە، ئەوان تا کەسنەزان رێیشتبوون، دوای ئەوەی بەنزین لە ئەتەمبیلەکە نامێنە دوو شەو لەکەسنەزان دەبن، دواتر بەهەی لەبووردنی گشتی دەگەڕێنەوە.
گەڕەکەکانی شار تاکە تاکە ماڵی تیادا بوو، ژیان لەو گەڕەکانە نەمابوو، کاتەکیش دەتویست بێیە دەرەوە، ئەوا بەترسەوە دەبوایە رێ بکەی، نەوەک سەربازەک لەدوورەوە تەقەت لێ بکات، دوای چەند رۆژەک تاک تاک خەڵک دەگەڕایەوە، دوای هەفتەیەک ئەو جارێیان خەڵک بەکەمێ و بەکە دەگەڕانەوە ناو شار، بازگە و هەزی سەربازیش لەنەو شاردا کەمتر بەوە، بەماوەی مانگەک شار بەتەواویی ئاوەدانی تەکەوتەوە، تا ناوەڕاستی مانگی پێنجی ١٩٩١ هەدی هەدی خەڵک دەگەڕایەوە، لەمانگی شەشی ئەو ساڵەدا زەربەی خەڵک گەڕایەوە ناو شار، لەتەک ئەوەی لەشارچکەی شەقاوە هەزی پێشمەرگە و بارەی

کوردستانی بارگایان هبوو، زربەی حزبەکان بارگان لەودا بوو. بە مانگی حەوت شار جوولەیەکی تەکەوت، کەمەک لەدووکان و بازاڕەکان کرایەوە، بەڵام ترس لەهەموو شتەک هبوو، بەشەک لەهەزی پشمەرگەش لەنەو شاردا بوو.
شار بەتەواویی خرەشا بوو، هیچ کار و کاسبییەک نەمابوو، ئەوەی هبوو، چەن بتواندرە رۆژانە شتەک بخەین، چەند مانگەک بوو، خەڵکی شار و گوند و شارچکانی دیکە لەئاوارەیی گەڕابوونەوە، دوای ئەوەی راپەڕینەک هەموو کوردستانی گرتەوە، دواتر سووپای رژەمی بەعس بەسووپایەکی زبەلاحەوە هەرشی کردە سەر شارە گەورەکانی کوردستان، کەس بەتەمای ژیان نەبوو، نەوەک لەلایەکەوە پیاوانی رژەمی بەعس، گوللەیەک بتەقنن لەلایەک تەرمەکەت بکەوە، سەربازەکانی بەعس هەندکیان بە پاراستنی ئەمن و ئیستغباراتی رژەم لەلایەکەوە مەگەیان کردبوو، لەهەموو شتەک دەترسان، هەتا لەخەیان و لەدەوروبەر و ئەفسەرەکانیان دەترسان، ترس بالی بەسەر هەموو شتەکدا کەشابوو، دایکان لەگەڕەکە جوان و میللییەکان هەردەم دەیان بەمندالەکانیانەوە بوو، لەشەواندا هیچ شتەک نەدەجوولا تەنیا ئەوە نەبە ئەتەمبیلە تیژەوەکان تاک تاک بەسەر شەقامەکاندا دەڕیشتن، کەس نەیدەزانی ئەمانە پشمەرگەن یان جاش و پیاوانی ئەمنی رژەمن، شەوان شار دەبوو بەیەک پارچە ئاگر، هەر کەس لەلای خەیەوە تەقەی بەئاسمانەوە دەنا، زەر کەس لەو تەقە و تەقە بریندار دەبوون و دواتر بەهەی تلانەوە و ئازارەکانیان دەمردن، رۆژ نەبوو خەڵک بەکە نەچنە گەستانەکان، بە ناشتنی تەرمی ئازیزەکانیان، ئەستا ئەگەر بچیە گەستانەکان رەکەوتەکانی سەر گەڕەکان ئەم راستییەمان بە دەردەخەن.
سەرەتا لەوانەیە بپرسن بە ١٧ی تەممووز، ئەوە رۆژی کودەتا یان ئاگر بەزمانی بەعسییەکان بدوەین، دەڵەن شەشی ١٧-٣٠ی تەممووز، یان یادی لەدایکبوونی حزبی بەعسی عەرەبی ئیشتراکییە، ئەو کاتەی بەسەرکردایەتی ئەحمەد حەسەن ئەلبەکر و سەدام حسەن عەراق کەوتە دەست کەمەڵە چەتەیەک، ناویان لەخە نابوو حزبی بەعس، نەوەی ئەستا نازانە ئەو بەعس چ کارەساتەکی بەسەر خەڵکی عیراق بەگشتی و بەتایبەتی خەڵکی کوردستان-باکووری عەراق هەنابوو، کوشتن و بین لەهەموو لایەک بوو، بەتایبەت بە ئەوانەی بزاندرایە بەخەیاەیش بەوایان بەبەعس نییە، یان دژ بەبەعسن.
ئەستا خەم لەنەوەندی ئەم باسەدا لەدەڵاوکەدام نازانم چەن هەموو جوولە و بزاوتکی گەنجان باس بکەم، نامەوە لەنەوەندی چیرەکەکدا بیبەستمەوە بەخەیاە، ناشکرە رۆژکی مەژووی شارەک بەچەند دەڵەک باس بکەم.

لەسەرەتای راپەڕین، مانەوەی بەرەی کوردستانی تەنیا بیست رۆژێک بوو، واتە لە ٧-٣-١٩٩١ تا ٣١-٣-١٩٩١ تا ئەو کاتەی شاری کەرکووک ئازاد کرا، لەدواتر رژێمی بەعس بەهەموو هێزێکەوە هێرشی کردە سەر شارەکانی کوردستان و بەتایبەتیش شارە گەورەکان وەک هەولێر و سلێمانی و دهۆک، خەڵکی کوردستان هەر یەک لەلای خۆیەوە بنە و بارگەی خۆی تەکنا و بەرەو سنورەکان ملی نا، بەبێ ئەوەی هیچ ئاسایشێکی هەبێ، ئەگەر هەزە نەودەوەتییەکان و دانوساتکان نەبوایە، لەوانەیە بە ماوەی چەند مانگێک شارەکان جێنجاڵ نەدەبوو، دوای گەیانەوەی بەشێک لەخەڵک بە ناو شارە گەورەکان، جووڵە گەڵا، وەک لەسەرەتادا گوتم: زەربەی باوکان دەیانویست هەر چۆنێک بێ بژێوی رۆژانەیان دەستبکەوێ تا بتوانن منداڵ و خزانەکەیان لەبرسیەتی رزگار بکەن، دایکانیش دەستیان لەسەر دەیان بوو نەوەک گوللەیەک خەیان و منداڵەکانیان بپەکێ.
ئەو کات تەمەنم بیست و یەک ساڵان بوو، دیمەنەکە لەپێش چاومە، ئەو کات لە چاپخانەی هەولێر دواتر ناوەکەی گەیا بە کوردستان لەدووکانەکانی نزیک باڵەخانەی پارێزگای هەولێر شاگردی چاپخانەی کوردستان بووم، دەمبینی پیاوانی بەعس لەپێش رۆژی ١٧ی تەموز بەهەمان شێوەی پێشتر بەخەنیشاندانی جەبوورەتیانە دەیانویست خەیان وا نیشان بدەن، بەوەی حزبی بەعس و دەسەڵاتییان لەم شارە هەر ماوە، بەڵام ترسێکی گەورەیان لەهەموو جووڵەیەک هەبوو،
ترس لەخەیان، ترس لەخەڵک، ترس لەجاش و چەکاوخۆرەکانیان، ئەمنەکانم دەبینی رووخساریان هەڵبزرکابوو، ئەوانیش نەیاندەزانی داهاتوویان چۆنە، بەڵام دەیانویست وەک پێشتر لەبخۆن، کەچی منداڵەک بەلایاندا تێپەڕ بووایە، ئەوان گومانیان لێی هەبوو، نەوەک نارنجەکێک لەلایان بتەقێنە، هەروەها بەچاوە ترسنۆکەکانیان سەیری ئافرەتانیان دەکرد، دەیانویست وەک پێشتر گاڵتە بکەن، کەچی خەیان لەکونجەکانیان نابوو، بەلەرزەوە سەیری دەوروبەریان دەکرد ئەوانەی پێشتر لەگەڵ ئەمنەکان ئاشنایەتی هەبوو، دیار بوو بەچاو ئاماژەیان بە کەشە و رووداوەکانی رۆژانە دەکرد، ئەوان لەیەکتر تەدەگەیشتن، کەچی نامەکان بەنیوەچڵی دەگەیشت، تا دەهات ترسی زیاتریان لەسەر دەنیشت، بەڵام خەڵکیش بەگشتی نەی دەزانی بداهاتوویان چۆن دەبێ.
ئەوەی لەڕدا دەیخەینە روو باسکردنی تەواوی راپەڕینەکەی بەهاری ١٩٩١ نییە، بەڵکو لەنەوەندی ئەم چەند دەڕدا باسکردنی چوار مانگە ، بەتایبەتیش رۆژی ١٧ی تەمموزی ١٩٩١. لەدوای ئەم ڕەکەوتە و خەپیشاندانە، حکومەتی عەراق، یان راستتر بەعسیین بەتەواوی بنە و بارگەی خۆی تەکنا و هەرچی ئیدارە و چەک و تفاق هەیە بردییەوە ناو ئەو شارانەی دەسەڵاتی بەسەردا هەیە.

پارە لە سیستەمی سەرمایەداری و سۆسیالیزمدا.. بەشی یەکەم.. شیکردنەوەی کاوە کەریم

بۆ گۆڕگرتن لە بەشی یەکەمی ئەم باسە کلیکی ئێرە بکەن..

کە دەتوانێ چارەنوسی خەڵاتی ناوەڕاست دیاری بکا؟.. عەبدوڵا ساڵح

کوشتنی حەسەن نەسروڵای حزبوڵای لوبنان لەلایەن ئیسرائیلەوە بارودۆخێکی نوێی لە ناوچەکە هێناوەتە گۆڕێ ، لەلایەک نەتەنیاهۆی فاشست و منداڵ کوژ دەڵێ :((کاردەکەین بۆ گۆڕینی واقیعی ستراتیژی لە تەواوی ڕەهەندەکانی ناوەڕاستدا)). خامەنەئی چەنگ بۆخۆن ئابووری جمهوری پێت و سەدارەش دەڵێ : ((چارەنووسی ئەم هەرەمە لە لایەن هێزەکانی بەرەنگاری – مقاومە- یەکلایی دەکرێتەوە،)).
دیارە کوشتنی نەسروڵا هاوکێشەکانی گۆڕیوە، لەسەر ئاستی ناوخۆی ئیسرائیل باری لاری نەتەنیاهۆ تا ئێندازەیەک ڕاست بێتەوە، خۆی و حکومەتەکەی لە هەوای سەرکەوتندا دەژین. ئەم سەرکەوتنە سەربازیە، لەسەر ئاستی ناوچەکە پەیامێکی داوە بە دراوسێ دوور ونزیکەکانی کە: ((کوتکی ئەمە لەسەروو هەموو کوتکەکانەوەیە و دەتوانین چەترێک بین بۆ پارێزگاریتان لە “بەڵای “جمهوری ئیسلامی، ئەوانەشی دووڕەن لە بەستنی پەیوەندی دیبلۆماسی لەگەڵمان با شک و گومانیان بووەتەوە بۆنە ناو شەندەفری ئاسایکردنەوە (تطبیع))). لەسەر ئاستی جیهانیش پەیامێک بوو بۆ ئەو دەنگە کزانەی ،جار جار لەژێر لێوەوە، بە نەتەنیاهۆ وحکومەتەکەیان دەووت تکایە : ((کوشتار

کەمکەنەوە ! وەرنە سەر مێزی گفتوگۆ ! مافی خۆشتانە بڕگری لەخۆتان بکەن)) ، بەوانیش دەڵێن: ((ئەوا یەکێک لە تووندڕەوترین مڕەکانی جمهوری ئیسلامیمان بۆ لەناوبردن ، دەستمان مەگرن لەتەمبەکردنی گەورەکانیشیان)) .
گومانی تێدا نیە کوشتنی نەسروا لەدانەکی گورچکبڕ بوو بو ئێران و هەموو ئەو هەزانەی بەدوریەوە و ناویان لەخۆیان ناوە " بڕێی بڕەنگاری- مقاومە " و هەموو ئەو هێزە لاوکیانەش کە چارەنوسی خۆیان بەستۆتەوە بە چارەنوسی جمهوری ئیسلامی. ئێران هەرچەندە لەژێر لووتەوە شەرمنانە اچەمێتەوە دەنە بەڕام ئاڵای سپی هەڵنەکردووە .
بەکورتی ئەم دوو تاوانبارە وا دەزانن ئەم ناوچەیە پووش و پاوانی خۆیانە و بۆئارەزوی خۆیان دەنگەڕێژی بە دەکەن، ئەویان بیرچێتەوە کە لەئێران ساڵەک بەر لە ئێستا جەماوەری اپۆزیسیوی ئەو وڵاتە تەختوتاراجی ژێرمیان هەنایە لەرزە (ژن ، ژیان ، ئازادی)، ئەگەر بەیتمەکی شەشگەرانەو لەژێر ئابڕی شەلگیری خەڵکی کرێکار وزەحمەتکێش و لەژێر ئاڵای سۆشیالیزمدا خەباتی خۆیان بردبایە پێش، ئەمڕۆ ئەو چەو چاوە مەنانەی لە میدیاکانی ئێران ئێستا دەردەکەون وون دەبوون و ئێران و ناوچەکێش لە دەستیان قوتار دەبوو.
لەئیسرائیلیش دوای کردەوە تیرۆرستیەکەی حەماس لە ٧ ی ئۆکتۆبڕی پار ساڵ، هێژ نەبوو حکومەتە ئاستەوە شۆڤێنیەکەی نەکەوتە بەر هێرش و بۆزاری جەماوەری ئازادیخواز و ئاشتی دەستی ئەو وڵاتە، تا دواجار هێژی دووشەمە دووی سێپتامبڕی ئەم ساڵە، وە لەسەر بانگەوازی گەورەترین سەندیکای کرێکاری ئەو وڵاتە (هیستەدروت) مانگرتنی گشتی دژی سیاسەتکانی نەتەنیاهۆ و حکومەتەکەی ئاگەیەنرا و هەموو شادەمارکانی ئابوری ئەو وڵاتە بەهێزک پەکیان کەوت بەناچار دادگای باڵای ئەو وڵاتە هاتە نەوانگیری.
لەڕەدا ئاستێکی حاشاهەڵنەگر دەردەکەوێ و مەژووش شاهیدە کە دواهێز ئەم دوو دەسەاتەو ئەم دوو تاوانبارە و هاوشوێکانیان دەکەونە بەر هێقوبۆزاری جەماوەری اپۆزیو ئاشتی خواز و بە دروشمی ئاشتی وپێکەوە ژیان دەنە مەیدان و دواهێژکی پشنگدار بە خۆیان و نوێکانیان فەراهەم دەنن . وەک بۆزمانی عەرەبیش دەگوترێ : (ان الغد لناظره لقریب).

کلێپتۆمانیا: ناساندن، نیشانەکان، هۆکارەکان و چارەسەریەکان.. ابراهیم موحەمەد (ئەبو ئاهام لەقای)

وتاری زنجیرەی ١٥٠

کلێپتۆمانیا تێکچوونێکی دەروونییە کە تێیدا کەسەکە هەست بە پاڵنەرێکی بەهێز دەکات بۆ دزینی شتی بۆ بەها یان شتێک کە پێویستی پێی نییە. ئەم دەخۆ وەک جارێک لە نەخشیەیە کنترۆڵ نەکراوەکان پەلەن دەکرێت و کاریگەری نەرێنی لەسەر ژیانی کەسەکە و کۆمەڵگا دروست دەکات.
کلێپتۆمانیا زیاتر وەک تێکچوونێکی دەروونی سەیر دەکرێت نەک تەنها لادانێکی کۆمەڵایەتی. هەرچەندە، گرنگە تێبینی بکەین کە سنووری نێوان "نەخۆشی دەروونی" و "لادان" هەندێک جار ناڕوونە و دەکرێت بە پێی کۆنتێکستی کولتووری و کۆمەڵایەتی جیاواز بێت. لە DSM-5 دا، کلێپتۆمانیا وەک تێکچوونی کۆنترۆڵکردنی هاندەر پەلەن کراوە.

نیشانەکان بەشێوەیەکی گشتی:

کەسانی تووشبوو بە کلێپتۆمانیا ئەم نیشانانەیان هەیە:

هەستکردن بە فشارێکی دەروونی بەهێز پێش ئەنجامدانی کردەی دزین, هەستکردن بە خۆشی و ئارامی کاتی لە کاتی دزیندا, هەستکردن بە تاوان، شەرمەزاری یان دڵەڕاوکێ دوای دزین, نەبوونی هۆکاری ئابووری یان کەسی بۆ دزین, دزینی شتی بۆ بەها یان شتێک کە کەسەکە پێویستی پێی نییە.

هۆکارەکان:
هۆکارە سەرەکییەکانی کلێپتۆمانیا بۆ تێواوی ڕوون نین، بەڵام توێژینەوەکان ئاماژە بۆ چەند فاکتەرێک دەکەن:

فاکتەری ژینگەیی: وەک ئەزموونی ناخۆش لە منداڵی یان کێشەی خێزانی.
فاکتەری بایەلۆژی: گەڕانکاری لە ئاستی سیرۆتۆنین و دۆپامین لە

مشکدا.
فاکتەری ژینەتیکی: بوونی مێژووی خێزانی لە نەخۆشیی دەروونیەکان.
کێشەی دەروونی تر: وەک خەمۆکی، دڵەڕاوکێ یان کێشەی کەسایەتی.

چارەسەرییەکان:
چارەسەری کلێپتەمانیا پێویستی بە هەڵگرتنی فرەلایەنە هەیە:

چارەسەری مەعریفی: وەک چارەسەری هەڵسوکەوتی-مەعریفی (CBT) بۆ گۆڕینی بیرکردنەوە و هەڵسوکەوتەکان.
دەرمانی دەروونی: بەکارهێنانی دەرمانی دژە خەمۆکی (SSRI) بۆ کەمکردنەوەی کێمیاوی مێشك.
هاوبەشی خۆ-کۆنترۆلکردن: فێربوونی تەکنیکی نوێ بۆ بەرەنگاربوونەوەی حەزی دزین.
پشتگیری کۆمەڵایەتی: بەشداریکردن لە گرووپی پشتگیری و چارەسەری خێزانی.

کاتێك ئێم بابەتێ پێیوەندیداردکەین بە لایەنی تاوانەوە:

هەرچەندە کلێپتەمانیا نەخۆشیەکی دەروونییە، بەڵام لە ڕووی یاساییەوە وەک تاوان ماملەی لەگەڵدا دەکرێت. ئەمەش چەند کێشەیەک دروست دەکات:

پرسی بەرپرسیارێتی تاوانکاری: ئایا کەسی تووشبوو بە کلێپتەمانیا بەرپرسیارە لە کردەوەکانی؟
پێویستی سیستەمی دادوەری بۆ تێگەیشتن لە دۆخە دەروونییەکان
گرنگی بەکارهێنانی چارەسەری جێگرەوە لە بری سزادان
پێویستی دانانی بەرنامەی تایبەت بۆ هەڵگری و چارەسەری لە ناوەندە سزاییەکاندا،لە ڕووی یاساییەوە، کلێپتەمانیا بە تاوان دادەنرێت و سزای لەسەر. بەڵام دادگاکان هەندێک جار ڕاچاوی بارودۆخی تایبەتی ئێم کەسانە دەکەن. زۆربەی جار چارەسەری دەروونی و دەرمانی پێشنیار دەکرێت وەک بەشێک لە سزاکە.

گرنگە جیاوازی بکرێت لە نێوان کلێپتەمانیا و دزی ئاسایی. کلێپتەمانەکان بە قازانجی ماددی دزی ناکەن، بەڵکو بۆ کەمکردنەوەی فشاری دەروونی. هەروەها زۆربەی جار هەست بە پەشیمانی و شەرمەزاری دەکەن دوای کردەوەکەیان.

سەرچاوە زانستیەکان:
https://www.psychiatry.org/psychiatrists/practice/dsm-1

/https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/17713696-2

-3
https://www.google.com/amp/s/www.medindia.net/amp/patients/patientinfo/kleptomania-references.htm

https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/22132369/-4
https://www.researchgate.net/publication/10629124_Psychopathology_and_Comorbidity_of_Psychiatric_Disorders_in_Patients_With_Kleptomania

-5
https://www.scielo.br/j/rbp/a/wZ4Lq3zQbM4N5ccsb4QYBms/?lang=en

---

ستۆکانی سەرەوە.. شعری ژیڤان بەکر

بۆ چ زمانێک بڵێم: دوای خۆم،
ئاوازی غەمینی دەم،
لە گۆ و لە سووتاندایە؟
ئەو کە بوو گوتی وشە،
پیتی ڕەقوتۆق و دەنگی گۆ و بڵێسە
ڕەنگدانەوەی ئەو بەدەنگییەی نەو ناخن؟
کە خەریکە هاواری کە و بەدەنگیم،
کەڕ و لاڵانیش کاس دەکات!
خۆ دەزانم لەکدابڕان دژوارە،
دەزانی بۆ چی دەزانم؟
جوانترینی ئابردوومیت.
پیاوانی ساختە چەند زۆرن؟
لێبیرکردنی کەسێک هەیە
هەندێ زۆر و هەندێیش سڕختە.
بڵێن بوو، ناوت لێ تێختەسپیی دەم بەیتەوە
هیچ ساڵێک هەندێی ئەم سانا نە

هیلاک و سڕ نەبووم.
هەموو ئەم ڕستانەی پێشووم
لە چاوی مامۆستایەکی زمانی کوردی
ووە نادەن و ووتیان دا!

* * * * * * * * * * *

لە کوێت بێنم؟
ونم کردوویت؛
کچێ خۆ دڵشزانم لە کوێیت،
بەڵام مردوویت!

* * * * * * * * * * *

چاوم دەگەڕا و نەشمدۆیست بتبینم!
تۆ لەناو ئاگردایت و منیش لە دەرخ
ئە چوزانین
نەوانمان ئەوەندە دوورە!
هەڵی بڕینمان
ئەوەندەیش تەخ.
ئە لە کوێت بێنم چاوەکەم؟
حەزم لێتە و لێشت هەڵدەم!
هەموو ئەو ڕستانەی پێشووم
لە چاوی مامۆستایەکی ماتماتیکدا
لە یاسای دوو ڕاستەهڵی تەریبدا
قەت پێک ناگەن،
هەرگیزیش لێک و تێک ناگەن!

* * * * * * * * * * *

هەموو ئەم تێکەڵبوونانمان
لە چاوی مامۆستایەکی
وانەی کیمیا
دوو توخمی نائاوەتەبوون
کە لەگەڵ یەکدی هەڵناکەن.

* * * * * * * * * * *

عیشقمان بووە بە "ماضی" و
هەرگیز هەڵکیش ناتوانێت "ضمە"یەکی بخاتە سەر
لە چاوی مامۆستایەکی عەرەبیدا
ئەم واوە گەورەترین کەشێ
ناو گەردوونە.

خ ەنگ ب
ماەستایکی ئینگلیزییش
ئو "ed"ی دەمی رابردوو
کەس هەب،
بتوانێ، داهاتوو بنەتەوە زوو.
گشت ئو ستانی سەروەم
ل چاوی ماەستایکی
وانی هونەر
زەر جوان و ەوونەواتا بن.
هەموو ئو وشانی پشووم
ل چاوی ماەستایکی فلسفدا
مایی پرسیار و امان بن
بام بریتیبن ل مایی
ئاژاوی بوون!

* * * * * * * * * * *

ب چ زمانک بم: دوای خم،
ئو ئازار تووڵانییی
جرگی دم،
منداکی زەر چتوونە و
هەر خریکی جڵانیە
وش، پیتی قوتق و
دنگی گ و
نگدانەوی داغ و داخن!
چاوم دگا و نەمدویست وات ببینم!
ل کوت بنم بینایی چاو؟
تامزرتم و لشت هدم!
هەموو ستکانی پشووم
ل چاوی ماەستایکی وەنەکشدا
ب ەنگ و بنن؛
هەموو ئو ستانی پش
ل چاوی ماەستایکی
دوان و دین
د خیشی
هیچ ل نازانێ ک چنن!

ک بیرت دکم

تەدەگەم زەر منداەم
کە بیرت لە دەکەمەوە
پیرەکم لەناو خەیاەم!

بیرت دەکەم!.. شیعری ئاژوان ھەژھەاتی

زەرتر لە جاران
بیرت دەکەم
ژیان بەنی چەەوانی لەدەت!
بیر لەھەرچە دەکەم!
یادگاریە!
وەک دنکەدنکەی تەسبەحەکەت!
لە گەردنم ئاەندووە!
تە بە تەما نییت بەیتەوە!؟
سەر لەم پاییزەت بەیتەوە!
،وەک بەھار سەوزم کەیتەوە!
ئاخر گیانە بە حسرەتت!
چەشنی پاییز ھەوەریوم!
وەک باخەکی شەختەگرتوو!
لە شەەنی خوما ەزیوم!
تە بە تەما نیت بەیتەوە!؟

20/9/24
ئاژوان ەەژھەاتی
نەرویژ